

NÂNG CAO Ý THỨC TỰ HỌC CHO HỌC VIÊN ĐÀO TẠO TRUNG CẤP LÍ LUẬN CHÍNH TRỊ - HÀNH CHÍNH, HỆ TẬP TRUNG TẠI TRƯỜNG CHÍNH TRỊ TỈNH ĐẮK LẮK HIỆN NAY

ĐÀO ANH DŨNG - HÀ THỌ TIẾN*

Ngày nhận bài: 20/05/2017; ngày sửa chữa: 22/05/2017; ngày duyệt đăng: 31/05/2017.

Abstract: The article analyses situation of self-study ability of learners of full-time training of political theory and administration at Dak Lak school of politics with achievements and shortcomings. Moreover, the article points out main causes of this situation, including sense of self-study of learners. Thereby, author proposes solutions to improve self-study ability for learners of full-time training of political theory and administration at Dak Lak school of politics with aim to enhance quality of training and meet requirements of education reform.

Keywords: Self-study ability, learners, improvement.

Theo Quyết định số 184-QĐ/TW ngày 03/9/2008 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam về chức năng, nhiệm vụ tổ chức bộ máy của trường Chính trị tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương và Quyết định số 36/QĐ-UB ngày 21/01/1994 của Ủy ban nhân dân tỉnh Đắk Lắk về việc thành lập Trường Cán bộ tỉnh Đắk Lắk (nay là Trường Chính trị).

Trường Chính trị tỉnh Đắk Lắk có chức năng tổ chức đào tạo, bồi dưỡng kiến thức về lí luận chính trị - hành chính cho đối tượng học viên (HV) là các cán bộ lãnh đạo, quản lí của hệ thống chính trị cấp cơ sở, cán bộ, công chức ở địa phương. Chất lượng GD-ĐT của nhà trường giữ vai trò quan trọng, ảnh hưởng trực tiếp đến việc đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, công chức trong toàn tỉnh. Quá trình đào tạo ở Trường đặt ra yêu cầu rất cao đối với HV nói chung, đặc biệt là HV các lớp Trung cấp lí luận chính trị - hành chính, hệ tập trung nói riêng. Qua học tập, HV được trang bị hệ thống những kiến thức cơ bản và cần thiết về lí luận chính trị - hành chính; củng cố, nâng cao bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, trình độ lãnh đạo, quản lí; kĩ năng (KN) tổ chức thực hiện nhiệm vụ được Đảng, Nhà nước và nhân dân giao phó.

1. Một số vấn đề chung về tự học (TH)

TH là hình thức hoạt động nhận thức của người học nhằm chiếm lĩnh tri thức, hình thành KN, kĩ xảo; giúp người học tìm ra tri thức mới, cách thức hành động mới bằng chính nỗ lực của bản thân. Trong quá trình TH, người học có thể tự mình khám phá, tìm tòi tri thức nhằm đáp ứng nhu cầu hiểu biết, bổ sung và mở rộng tri thức ngoài chương trình được dạy ở nhà trường. Hoạt động TH về bản chất là hoạt động nhận thức độc lập và có nhiều hình thức cũng như phạm vi rộng lớn như: TH trên lớp với sự hướng dẫn trực tiếp của giảng viên, TH ngoài lớp với sự hướng dẫn gián tiếp của giảng viên hoặc TH một cách hoàn toàn độc lập. Hoạt động TH luôn giữ một vai trò rất quan trọng trong quá

trình học tập, nhận thức, giúp cho HV có cái nhìn đúng đắn về vị trí, vai trò của các môn học trong việc tích lũy tri thức để phát triển con người toàn diện, khả năng ứng xử linh hoạt, khả năng khái quát, hình thành KN công tác phù hợp với chức trách, nhiệm vụ. TH là cách thức học tập nhằm khai thác triệt để quỹ thời gian nhàn rỗi của HV và là cơ hội để HV đào sâu suy nghĩ, nghiền ngẫm những kiến thức mà giảng viên đã hướng dẫn, giảng giải trên lớp.

TH giúp HV phát huy tính tự giác, tích cực và năng lực đọc giáo trình, tài liệu, văn kiện, tạp chí... để tìm tòi, nghiên cứu, giúp HV có nếp sống kỉ luật và tác phong làm việc khoa học, rèn luyện ý chí phấn đấu, tính kiên nhẫn, óc phê phán, tạo sự hứng thú học tập, say mê và khát khao vươn tới những đỉnh cao của khoa học, sống có lí tưởng, hoài bão, dám ước mơ.

TH giúp khơi dậy ở HV năng lực tự thể hiện mình và hợp tác với các thành viên khác trong tập thể khi cùng đảm nhận nhiệm vụ do giảng viên phân công. Vì thông qua hành động hợp tác giữa các thành viên trong nhóm, HV phải nỗ lực tự thể hiện mình, tức là phải tự mình giải quyết tình huống, giải quyết vấn đề; từ đó khơi dậy tính chủ động, sáng tạo, tự giác học tập, nghiên cứu và lĩnh hội tri thức, khắc phục tính thụ động của HV trong quá trình học tập.

2. Thực trạng ý thức TH của HV đào tạo Trung cấp lí luận - chính trị, hệ tập trung tại Trường Chính trị tỉnh Đắk Lắk

Trong những năm qua Đảng uỷ, Ban Giám hiệu Trường Chính trị tỉnh Đắk Lắk đã thường xuyên quan tâm đến việc đổi mới toàn diện công tác GD-ĐT nói chung, chú trọng nâng cao ý thức TH, nâng cao chất lượng TH cho HV nói riêng. Đa số HV đã nhận thức được vai trò quan trọng của TH, ý thức TH của HV từng bước được nâng lên. Chất lượng giáo dục, đào tạo các lớp Trung cấp lí luận chính trị -

* Trường Chính trị tỉnh Đắk Lắk

hành chính, hệ tập trung ở Trường Chính trị tỉnh Đắk Lắk đã không ngừng được nâng cao về mọi mặt, kết quả học tập của các lớp trong các năm luôn đạt và vượt chỉ tiêu nghị quyết Đảng ủy nhà trường đề ra, góp phần trực tiếp vào việc nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực của nhà trường.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đã đạt được, so với mục tiêu, yêu cầu đào tạo đặt ra thì quá trình TH tập cũng như ý thức TH của HV Trung cấp lí luận chính trị - hành chính, hệ tập trung của Nhà trường còn có những hạn chế, khuyết điểm cần khắc phục như:

- HV chưa thật sự nhận thức đúng vị trí, vai trò quan trọng, sự cần thiết của hoạt động TH. Ý thức, trách nhiệm trong quá trình TH tập, tự nghiên cứu của một số HV chưa cao, chưa tự giác, tích cực, chủ động chiếm lĩnh tri thức cho mình mà còn thụ động, phụ thuộc nhiều vào những kiến thức được trang bị trên lớp.

- Chưa hình thành nhu cầu mở rộng hiểu biết, phát huy tính sáng tạo, đào sâu kiến thức. Hoạt động TH vẫn còn mang tính hình thức, học đối phó, học theo phong trào, học để thi vẫn là hình thức TH phổ biến. Khả năng TH tập, nghiên cứu độc lập, tính sáng tạo của HV còn thấp, chưa tập trung chú ý, thụ động, lười suy nghĩ. HV ngại đọc sách, mặc dù đã được giảng viên hướng dẫn cụ thể về nội dung, tài liệu cần tham khảo, nghiên cứu, tuy nhiên có rất ít HV chủ động lên thư viện tìm, đọc sách. Năng lực thực hành của một số HV có mặt còn hạn chế, KN tìm kiếm và xử lí thông tin phục vụ nhiệm vụ học tập còn yếu... Có nhiều nguyên nhân khác nhau, song nguyên nhân cơ bản là ý thức TH của HV còn hạn chế; HV chưa thật sự quan tâm, đầu tư đúng mức cho quá trình TH, chưa xây dựng được KN TH tập cho bản thân.

3. Giải pháp nâng cao ý thức TH cho HV đào tạo Trung cấp lí luận chính trị, hệ tập trung tại Trường Chính trị tỉnh Đắk Lắk

3.1. Nâng cao nhận thức, trách nhiệm của người học đối với việc học tập, nghiên cứu. Phải thường xuyên làm tốt công tác giáo dục, quán triệt cho HV về mục tiêu, yêu cầu GD-ĐT; làm cho người học có nhận thức đúng đắn, sâu sắc về vị trí, vai trò, tác dụng của kiến thức, KN được trang bị ở Nhà trường đối với việc thực hiện chức trách, nhiệm vụ của cá nhân, cũng như giải quyết những vấn đề thực tiễn đang đặt ra. Trên cơ sở đó người học xác định động cơ, thái độ đúng đắn, có ý chí quyết tâm cao, thường xuyên củng cố niềm tin, rèn luyện ý chí phấn đấu, đức tính kiên trì, óc phê phán, sự say mê, hứng thú trong học tập, TH tập và tự nghiên cứu. Công tác giáo dục, quán triệt không những chỉ được thực hiện trong công tác quản lí, giáo dục, rèn luyện HV mà còn phải được tiến hành trong tất cả các khâu, các bước của quá trình GD-ĐT của Trường. Bên cạnh đó, cần xây dựng và phát huy tốt tinh thần đấu tranh tự phê bình và phê bình cho người học; tích cực đấu

tranh với những tư tưởng, nhận thức lệch lạc, những hành vi sai trái, tiêu cực, thiếu trách nhiệm trong giáo dục, đào tạo, trong TH tập, tự nghiên cứu của HV.

3.2. Phát huy sức mạnh tổng hợp của các tổ chức, các lực lượng trong nâng cao ý thức TH cho HV. Sức mạnh tổng hợp của các tổ chức, các lực lượng trong toàn Trường có ý nghĩa quyết định đến hiệu quả nâng cao ý thức TH của HV. Tạo nên sự thống nhất, tính đồng bộ và môi trường thuận lợi cho việc TH tập, tự nghiên cứu của người học. Vì vậy, phải thường xuyên tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng ủy, Ban Giám hiệu và hướng dẫn của các cơ quan, khoa giáo viên đối với việc nâng cao chất lượng học tập, TH tập, tự nghiên cứu của HV. Chú trọng nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của cấp ủy, chỉ bộ các lớp Trung cấp lí luận chính trị - hành chính, hệ tập trung nhằm đáp ứng mục tiêu, yêu cầu GD-ĐT mà nhà trường đã đặt ra. Vấn đề trọng tâm, then chốt cần tập trung đó là xây dựng các chi uỷ, chi bộ HV có năng lực lãnh đạo toàn diện, sức chiến đấu cao, phương thức hoạt động khoa học sát với thực tế, có ý thức tổ chức kỉ luật cao, thực hiện dân chủ rộng rãi trong sinh hoạt và công tác. Phát huy vai trò tích cực, gương mẫu của các đồng chí trong cấp uỷ chi bộ, ban cán sự các lớp HV đối với việc học tập, TH tập, tự nghiên cứu. Cần làm tốt việc sử dụng, đưa vào khai thác có hiệu quả các cơ sở vật chất phục vụ GD-ĐT của Nhà trường trong quá trình học tập, TH tập, tự nghiên cứu của HV.

3.3. Nâng cao chất lượng giảng dạy của nhà trường. Hệ thống bài giảng các môn học có vai trò quan trọng trong việc truyền thụ kiến thức, kinh nghiệm, KN, cũng như xây dựng thái độ đúng đắn, sự hứng thú của người học đối với việc học tập, TH tập. Vì vậy, cần tiếp tục đổi mới toàn diện nội dung, chương trình giảng dạy, đổi mới nội dung các môn học trên cơ sở hệ thống giáo trình, tài liệu quy định; gắn chặt nội dung giảng dạy lí luận với liên hệ thực tiễn, nhiệm vụ công tác, với yêu cầu, đòi hỏi của thực tiễn công tác xây dựng Đảng ở cơ sở đã và đang đặt ra hiện nay. Tăng cường nội dung, thời gian thảo luận, tập bài, viết tiểu luận, thu hoạch.

Tiếp tục nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên giảng dạy ở Trường Chính trị tỉnh Đắk Lắk, bảo đảm đủ về số lượng và không ngừng nâng cao phẩm chất, năng lực toàn diện. Tăng cường việc bồi dưỡng nâng cao trình độ kiến thức và năng lực hoạt động thực tiễn, KN sư phạm cho đội ngũ giảng viên bằng nhiều hình thức, biện pháp phong phú. Kết hợp nâng cao trình độ học vấn, nghiệp vụ sư phạm với giáo dục và bồi dưỡng đội ngũ giảng viên có bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất chính trị tư tưởng, đạo đức trong sáng, gương mẫu, mô phạm. Đổi mới phương pháp dạy và học theo hướng lấy người học làm trung tâm, tạo điều kiện để người học phát huy tốt khả năng tư duy và năng lực hoạt động thực tiễn. Tích cực sử dụng phương pháp dạy học tiên tiến, hiện đại như: nêu vấn đề, hướng dẫn HV tự nghiên

cứu, sử dụng phương pháp mô hình hoá kết hợp với ứng dụng các phương tiện kĩ thuật hỗ trợ; tăng cường tập bài và kiểm tra, thi theo hướng đề mở.

3.4. Thường xuyên duy trì và thực hiện tốt các chế độ, quy định trong quá trình học tập. Phải kết hợp chặt chẽ giữa giáo dục động cơ, trách nhiệm đúng đắn cho người học với duy trì thực hiện tốt các chế độ, các quy định trong học tập, TH tập; khơi dậy và phát huy tính tích cực, tự giác của HV hướng vào thực hiện các chế độ, quy định cả trong quá trình học tập và các hoạt động ngoại khóa. Cần đổi mới công tác quản lí HV nhằm phát huy dân chủ trong học tập, TH tập; phát huy vai trò của các cấp ủy, chi bộ, của đội ngũ cán sự lớp, đồng thời xây dựng ý thức tự giác của HV trong TH, tự rèn. Thường xuyên theo dõi, kiểm tra việc học tập, TH tập của HV, kịp thời phát hiện và khắc phục những hạn chế, khuyết điểm về nhận thức, trách nhiệm, thái độ, động cơ, ý chí, khả năng học tập nói chung và việc TH tập, tự nghiên cứu của HV nói riêng. Phát hiện và chấn chỉnh những sai sót trong thực hiện kế hoạch học tập và TH tập. Nhanh chóng định hướng, điều chỉnh bổ sung nội dung, kế hoạch cho phù hợp; làm tốt công tác biểu dương, khen thưởng những HV có nhiều cố gắng, tích cực trong học tập, TH tập, đồng thời chấn chỉnh, phê bình kịp thời những HV có biểu hiện vi phạm các chế độ, quy định học tập, chây lười, không tích cực trong học tập, TH tập.

3.5. Nâng cao chất lượng, hiệu quả của quá trình TH tập, đồng thời làm tốt việc bồi dưỡng KN, phương pháp học tập, TH tập, tự nghiên cứu cho người học. Theo Quyết định số 1479/QĐ-HVCTQG ngày 21/04/2014 của Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh về việc “Ban hành Chương trình đào tạo Trung cấp lí luận chính trị - hành chính”, tổng thời gian, chương trình giảng dạy của đối tượng đào tạo Trung cấp lí luận chính trị - hành chính, hệ tập trung là 06 tháng với 1056 tiết và 80 bài học. Mặt khác, theo Quyết định số 3136/QĐ-HVCTQG, ngày 14/07/2016 của Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh về việc “Điều chỉnh chương trình đào tạo trung cấp lí luận chính trị - hành chính”, số tiết TH, tự nghiên cứu hiện nay đã giảm 100 tiết (từ 424 tiết xuống còn 324 tiết). Với khối lượng kiến thức lớn cần tiếp thu, trong khi thời gian dành cho TH tập, tự nghiên cứu giảm, để đáp ứng được mục tiêu, yêu cầu GD-ĐT đặt ra càng đòi hỏi cần thiết phải nâng cao chất lượng, hiệu quả của quá trình TH tập, tự nghiên cứu cũng như yêu cầu người học cần có phương pháp, KN TH tập, tự nghiên cứu thật sự khoa học.

Để nâng cao chất lượng, hiệu quả quá trình TH tập, tự nghiên cứu của HV. Các khoa giáo viên, đội ngũ giảng viên của nhà trường cần nghiên cứu toàn bộ các chủ đề môn học theo quy định của Học viện Chính trị quốc gia; thống nhất nội dung giảng dạy, nội dung hướng dẫn HV TH tập, tự nghiên cứu. Khi hướng dẫn HV TH tập, tự nghiên cứu, giảng viên cần dựa vào những vấn đề đã lựa chọn, khơi gợi cho HV cách tiếp cận vấn đề, những nội dung cần tập trung

nghiên cứu, yêu cầu cần đạt được, phương pháp tiến hành nghiên cứu, cách thức vận dụng, liên hệ thực tiễn, các tài liệu cần nghiên cứu, tham khảo. Trong quá trình người học TH tập, tự nghiên cứu, giảng viên cần nắm chắc những vấn đề người học còn vướng mắc, chưa giải quyết được, chưa thống nhất về nhận thức hoặc những vấn đề mới nảy sinh để đưa ra tiếp tục giải quyết trong quá trình thảo luận. Để nâng cao hiệu quả, chất lượng TH tập, tự nghiên cứu, người học không những phải có động cơ, thái độ đúng đắn mà còn phải có phương pháp, KN TH tập, tự nghiên cứu thật sự khoa học. Vì vậy, cần làm tốt việc bồi dưỡng phương pháp, KN học tập cho người học như: nghe giảng, đọc sách, ghi nhớ bài, làm bài tập, chuẩn bị thảo luận, thu thập thông tin, tự nghiên cứu, biết vận dụng, liên hệ với thực tiễn công tác, tiết kiệm thời gian, xây dựng kế hoạch học tập, TH tập... qua đó giúp cho HV có phương pháp học tập khoa học, biết tận dụng thời gian cho TH tập để nâng cao chất lượng học tập.

Nâng cao chất lượng GD-ĐT của các lớp trung cấp lí luận chính trị - hành chính, hệ tập trung tại Trường Chính trị tỉnh Đắk Lắk hiện nay đòi hỏi cần phát huy sức mạnh tổng hợp của các tổ chức, các lực lượng trong quá trình giáo dục, đồng thời cần thực hiện đồng bộ các giải pháp, trong đó đặc biệt quan tâm, chú trọng đến việc nâng cao ý thức TH tập cho HV. Ý thức TH tập của HV được nâng cao chắc chắn sẽ góp phần trực tiếp vào nâng cao kết quả học tập và chất lượng GD-ĐT các lớp trung cấp lí luận chính trị - hành chính, hệ tập trung nói riêng, chất lượng GD-ĐT của Trường Chính trị, tỉnh Đắk Lắk nói chung. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Đảng Cộng sản Việt Nam (2013). *Văn kiện Hội nghị lần thứ 8 Ban Chấp hành Trung ương, khóa XI*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [2] Đảng Cộng sản Việt Nam (2011). *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XI*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [3] Đảng Cộng sản Việt Nam (2016). *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XII*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [4] Ban Chấp hành Trung ương (2008). *Quyết định số 184-QĐ/TW về chức năng, nhiệm vụ tổ chức bộ máy của trường Chính trị tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương*.
- [5] Ủy ban nhân dân tỉnh Đắk Lắk (1994). *Quyết định số 36/QĐ-UB về việc thành lập Trường Cán bộ tỉnh Đắk Lắk*.
- [6] Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh (2014). *Quyết định số 1479/QĐ-HVCTQG về việc ban hành Chương trình đào tạo trung cấp lí luận chính trị - hành chính*.
- [7] Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh (2016). *Quyết định số 3136/QĐ-HVCTQG về việc điều chỉnh chương trình đào tạo trung cấp lí luận chính trị - hành chính*.
- [8] Trương Văn Tài (2012). *Bàn về giáo dục*. NXB Văn hóa - Thông tin.